

ANNE ELI

İÇİNDEKİLER

ANNE
ELİ

1

ANTİKA
SİLAH

19

35

BİTMEYEN
TAMİR

46

VELİ
EFENDİ

ANNE ELİ

– **K**alk yavrum, uyan artık. Kâbus görüyorsun, kalk hadi, uyan ne olur!

Kendime geldiğimde annem beni sarsarak sürekli aynı şeyleri tekrar ediyordu. Babam da başımdaydı. Babamın gözlerini hiç bu kadar iri görmemiştim. Şefkat ve merak dolu bir sesle,

– Neydi yavrum seni bu hâle getiren şey? Neler gördün anlatsana bize, dedi.

Bu arada annem bir bardak su getirmişti bile. Ben sudan bir yudum almıştım ki bu kez annem,

– “Söylemeliyim, artık söylemeliyim. Hepsi benim yüzümden.” deyip durduğun şey nedir, diye sordu babaminkine benzer bir ses tonuyla.

– Bir şey yok! Ne gördüğümü de hatırlamıyorum. Bir şeyler beni sıkıştırdı galiba, dedim.

Böyle derken de içim içimi yiyordu. Aslında bu bir fırsat olabilirdi. Hazır konu açılmışken, söyleyebilirdim. Fakat gecenin yarısında benim yüzümden uyanan bu insanlara şimdi bir de işin doğrusunu söylediğimde sonumun ne olacağını kestiremedim. Bu sebeple her zamanki cevabımı verdim.

– Şimdi kendimi iyi hissediyorum, izniniz olursa tekrar uyumak istiyorum.

Annem, "Peki nasıl istersen." dedikten sonra sırsıklam olmuş kıyafetlerimi bir çırpıda değiştirdi.

Babamın dudakları ise kıpır kıpırdı. Arada bir bana doğru nefesini üflüyordu.

Işığı söndürüp odadan çıkarken annem,

– Şu senin Ahmet, çocuğu bu hale getirdi. Bak-sana gecesi gündüzü berbat oldu zavallının, dedi.

– Öyle söyleme hanım. Ahmet'le ne kadar iyi anlaştıklarını biliyorsun. Garibanın annesi öldüğünden beri ağzı var dili yok. Zaten evde bile değil ki şu an, diye cevap verdi babam.

Buna benzer konuşmalar evimizde sürekli olurdu. Ahmet ağabeyim, doğumu esnasında annesini

kaybetmişti. Bu hadiseden iki sene sonra da babam annemle evlenmiş. Babam bizi birbirimizden ayırmazdı ama annem için aynı şeyleri söylemek zordu. Hep benim daha akıllı, daha tertipli, düzenli ve çalışkan olduğumu savunurdu. Fakat işin aslı öyle değildi. Evdeki yaramazlıkları çoğu zaman ben yapardım ama azarı hep Ahmet ağabeyim yerdı. Çünkü o büyüktü ve bana da göz kulak olmalıydı.

Annemle babamın sesleri, kızarmış kulaklarımda çınlarken ben yastığı başımın üzerine bastırıp ağladığımın duyulmamasına çalışıyordum. Birkaç sabahtır da uyandığımda kendimi bu hâl üzere buluyordum. Ahmet ağabeyimin boş yatağına manasız gözlerle bakıyor, onu düşünmekten kendimi alamıyordum. Şu an aramızda olmadığını, bütün bunlara da benim sebep ben olduğumu iyi biliyordum.

Ağabeyimin evden uzakta olmasının sebebi Çin işi bir vazoydu.

Annem vazoları çok severdi. Hele porselen olanların kıymeti belki benden bile fazlaydı. Onların olduğu odanın camı bile açılmaz, bir hava akımına kapılıp düşmelerine mani olunurdu. Annemin gözde vazosu ise Uzak Doğu'da öğretmenlik yapan dayım tarafından getirilmişti. Bu vazo, müzeye benzeyen salonumuzun en nadide eseri idi. Hem

çok uzaklarda olan dayımın hediyesi olması hem de Çin'in meşhur porseleninden yapılması onu diğerlerinin üzerine çıkarmıştı. Evimize gelen bütün misafirlere gösterilir ve her ziyaretten sonra mutlaka silinip parlatılır, itinayla yerine yerleştirilirdi.

Bu vazo diğerleri gibi içine gül, çiçek konabilecek türden de değildi. Boyu neredeyse benim kadardı. Üzerindeki renkler ve işlemler aslında benim de hoşuma gidiyordu. Nasıl olsa günün birinde boyu boyuma yakın olan bu kıymetli varlığa tepeden bakacağım günler gelecekti. Ben günden güne büyüyecektim. Ama o, annem tavana asmazsa tabi benden küçük kalacaktı.

Ahmet ağabeyimin de evde olduğu bir hafta sonuydu. O gün evimizin holünde balonumla oynarken girmemiz yasak olan misafir salonuna dalıvermiştim. Aslında odanın kapısı açıktı ve oyun sırasında balonum oraya girmişti. Ben de onu yere düşürmeden elimde sektirme oynuyordum. Nasıl olduysa bu Çin vazosuna çok yakın olduğumu fark etmemişim. Vazoya çarptığımı ve onun kırıldığını görür görmez kendimi odama atmıştım bile. O sırada Ahmet ağabeyim çoğu zaman yaptığı gibi kitap okuyordu. Sesi o da duymuştu. "Ne oldu?" der gibi yüzüme baktı. Ben de omzumu silkerek "Bilmem." dedim.

Annem ise çok yakınlarından birinin ölüm haberini duymuş gibi çılgılığı bastı. Sesi duymuştu. Böyle bir şangırtıyı elbette nadide Çin vazosu çıkarabilirdi. Onun nefes alış verişini bulduğum yerden bile duyabiliyordum. Yandım, mahvoldum, diye düşünüyordum. Annemin bana ne yapacağını tahmin bile edemiyordum. Çünkü benden bile değerli olduğunu düşündüğüm bir şeyi mahvetmiştim. Annem, yangına giden itfaiye arabası gibi çılgınlıklarla odamıza geldi.

Vazonun bazı parçalarını elinde tutuyordu. Parçalar, elinde bir savaşçının kılıcı gibi duruyordu. Elinde o porselen parçalarını çok sıkıdığından olsa gerek sağ elinden kan sızıyordu. Gözlerinin beyazı dâhil yüzünün her tarafı kızarmıştı. “Kim yaptı bunu, benim vazomu kırmaya hanginiz cesaret etti?” sorusunu belki onuncu kez sordu. Bu sorulardan ilkinin bana, diğer dokuzunu Ahmet ağabeyime sormuştu. Holde benim balonla oynadığımı bilmesine rağmen onun üzerine yürüdü. Annem ne zaman odamıza gelse ağabeyim hemen ayağa kalkardı. Yine ayağa kalkmıştı. Annem onu hızla itti. Ahmet ağabeyim daha ne olduğunu anlayamadan yatağın üzerine boylu boyunca düştü.

Önceki sorulara olduğu gibi son soruya da,

– Vazonun nasıl kırıldığını bilmiyorum, diye cevap verdi.

– Sus, seni gidi yalancı. Zaten ağzından doğru düzgün laf çıkmıyor. Çıkınca da kocaman yalan çıkıyor. Baban gelince ben sana sorarım, dedi ve Ahmet ağabeyimi kulağından tutarak kırılan vazonun yanına götürdü.

Bütün kırıkları ona temizletti. Ona çok hakaret etti. Arada attığı tokatların sesini ben de odamdan duyuyordum. Ahmet ağabeyim odaya geri geldiğinde bana hiçbir şey söylemedi. Yediği tokatlardan yanağı kıpkırmızı olmuştu. Kulağının biri de diğerine göre kızarık ve uzamış gibiydi.

– Üzülme, dedi. Bir vazo işte. Yenisi alınır yerine gelir. Ben kimseye bir şey çaktırmam, üzülme sen.

Benden üç yaş büyük olmasına rağmen sanki yirmi yaş büyük gibi davranırdı. Anneme karşı da saygıda asla kusur etmezdi. O gün bile en ufak bir karşılık vermedi. Annem ise suçlu olduğundan sessiz kaldığını zannetti. Allah'ım, suçlu bendim ve benim yerime hiçbir kabahati olmayan başka biri dayak yiyip azar işitmişti. Bu dayak korkusu nasıl bir şeydi böyle? Bir türlü doğruyu söyleyememiştim.

Ahmet ağabeyim bana teselli vermemiş olsa onun bir daha yüzüne bakamazdım. Gerçi o teselliye rağmen utancımdan ondan özür dileyemedim.

Akşam babam gelince sorgulama tekrar başladı. Babam, ağabeyim kadar beni de sıkıştıınca "Ben yapmadım." demek zorunda kaldım. Annemin de desteğiyle hadise yine Ahmet ağabeyimin üzerine kaldı.

Fakat babamın annemin kıskırtmasıyla ona attığı bir tokat vardı ki işte o zaman ağabeyimin ağladığını gördüm. Vicdanım sızladı, "Durun, ben kırdım." demek istedim, fakat sessizliğimi yine bozamadım. O an "Ben neden böyle biriyim?" diye günlerce kendime soracağımı bilemedim. Gecelerin kâbus olacağını kestiremedim. Ahmet ağabeyimin sessizliğinin bana da sirayet edeceğini düşünemedim.

Ahmet ağabeyim, tokadın ardından doğru odaya gitti, ağladı, ağladı. O günden sonra sessizliğine sessizlik eklendi. Bir haksızlığa uğramış ve babamdan da ilk defa tokat yemişti. Duyarsız biri değildi ve babamızı çok seviyordu.

O akşam Ahmet ağabeyim yemedi, erkenden odamıza çekildi. Ben ise yediğim yemeğin kaç

kaşık olduğunu âdeta saydım. Yemek değil, zehir geçiyor gibi boğazımdan geçen her kaşık çorba gırtlığımı yaktı. Daha sofradan kalkmadan midem ekşimeye başladı. O gün tek dileğim odaya gittiğimde ağabeyimin uyumuş olmasıydı.

Yemekten sonra da Ahmet ağabeyimin huy-suzluğu konuşuldu. Güya babam yokken çok yaramazlık yapıyormuş. Beni yalana alıştırmaya çalışıyormuş. Babamdan çok korktuğu için onun gelme zamanlarında hemen eline kitap alıyormuş.

Bütün yaşadıklarına rağmen Ahmet ağabeyim derslerinde oldukça başarılıydı. Annem kıvrak zekâsıyla bu durumu "Bu çocuğun sana sadece zekâsı çekmiş." diyerek babamın yerine akıl yürütüyordu. Bu anlatılanlara herhangi bir itirazım olmaması için de bana tehdit dolu bakışlar savuruyordu.

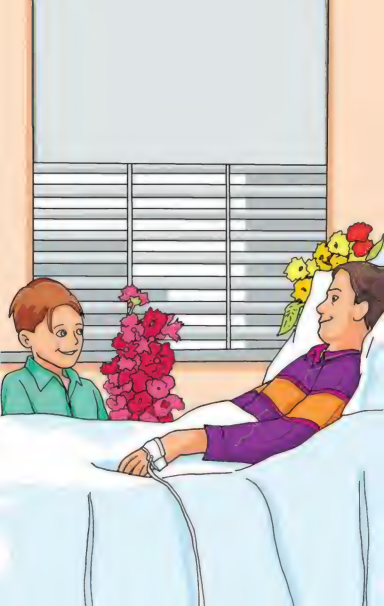
Bu hadisenin üzerinden üç hafta geçmişti. Ahmet ağabeyimin sessizliğini bozan tek şey günden güne artan öksürükleri oldu. Bütün bunlara rağmen bana kötü davranmadı. Hatta bir imâda bile bulunmadı. Şefkat dolu bir kalbi vardı. Fakat bu kalp babama çok kırgındı.

Bir gün cesaretimi toplayıp ondan özür diledim ama söylediklerimi ben bile zor duydum. Okuduğu kitaptan kafasını kaldırıp tebessüm edince affedildiğimi düşündüm.

Fakat vazonun konusu neredeyse her gün bir şekilde evin gündemine giriyordu. O, yalancılıkla suçlanınca asıl ben yerin dibine giriyordum. Ahmet ağabeyim, babamın konuya sessiz kalışına ve hadisenin hâlâ konuşulur olmasına çok üzülüyordu.

Vazo meselesinin üzerinden üç ay geçmişti. Babam, Ahmet ağabeyimi bir türlü kesilmeyen öksürüğü sebebiyle doktora götürdü. Filmler, tetkikler, tahliller derken gidiş o gidiş oldu. Ahmet ağabeyimin sessizliği, benden sonra sanki babama da geçmişti. Doğru dürüst kimseyle konuşmuyordu. Bir haftadan beri hastanede onunla uğraşıyordu. Annem ise ağabeyimin bütün bunları ilgi çekmek için yaptığını düşünüyordu.

Bir hafta sonu onun ziyaretine ben de gittim. Zavallı ağabeyim evdekinden daha zayıftı ve rengi de iyice beyazlamıştı. Okuldan ziyaretine gelenler olmuş ve odasını çiçek bahçesine çevirmişlerdi. Beni görünce çok sevindi. Günlerdir kimseyle tek kelime konuşmamış.

Eliyle işaret ederek yanına yaklaşmamı istedi ve kulağıma şunları fısıldadı.

– Sakın benim için üzülme. Ben aramızdaki bu sırrı saklamaya devam edeceğim. Nasıl olsa biraz zaman geçince unutulur.

Ağabeyimin o gün bana neler dediğini kimseye söyleyemedim. Aramızda geçenleri babam görmüştü ama bana herhangi bir şey sormadı. Fakat ben bu sırrı saklamaya devam ettikçe kâbuslar da yakamı bırakmayacaktı anlaşılan.

* * *

Bir sabah kahvaltıdan sonra annemle babamın yanına gittim. Meşhur Çin vazosunun hikâyesini anlattım. Ahmet ağabeyimin, suçu benim yerime üstlendiğini ve bütün bunları beni korumak için yaptığını söyledim.

Sözlerimin sonunda,

– Artık ne yapacaksanız yapın. Çünkü asıl suçlu benim, dedim.

İkisi birden birbirlerine bakakaldılar. Annemin yüzü anında kıpkırmızı oldu. Terlemeye başladı. Yaptıklarından pişmanlık duyuyor olmalıydı.

Babamın omzuna dokunarak,

– Bugün hastaneye ben de geliyorum. Oğlumuzu alıp bundan sonraki bakımını evde yapalım. Hastane köşelerinde iyileşemedi zavalılık, deyiverdi.

Bu teklif babamı çok mutlu etmişti ama çok düşünceliydi. Ne düşündüğünü ne söylemek istediğini Allah'tan başka bilen yoktu.

Kapıdan çıkarken gözyaşlarını tutamamıştı.

– Bir vazo yüzünden çocuğu hasta ettik. Üstelik suçu da yokmuş zavallının. Oysa, ne kadar olgun davranmış, dedi.

– Haklısın bey ama bir yanlış anlaşılma olmuş. Haydi, gidip getirelim çocuğu, evde bakalım, dedi annem. Çok mahcuptu.

– Siz evde kalın dedi, babam. Bünyesi zayıf düştüğünden tedavisi hastanede devam edecek. İnşallah onu eve sağ olarak getiririz. Yoksa ölene kadar vicdan azabından kurtulamayız.

Bu son cümle daha çok benim için geçerliydi. Bir sonraki hafta sonu annemle beraber ağabeyimin ziyaretine gittik.

Annem ona ne kadar kötü davrandığını anlatıp ağladı her akşam. Benim uyuduğumu düşündükleri zamanlarda hep böyle şeyler konuştular.

Ziyaret sırasında hastanede odasına çıktığımız zaman ağabeyim yine ayağa kalkmak istemiş ama başaramamıştı. Zaten annem atılıp onu yatırdı. Bu, annemin ona ilk şefkatli dokunuşuydu. İlk defa bir anne eli ona da değiyordu.

Anne eli ilaç oldu ona adeta.

On beş gün sonra hastaneden çıkardık ağabeyimi. Annem gece gündüz onunla ilgilendi. Gerçek bir anne şefkati gösterdi. Hele bir 'oğlum, evladım' deyişi vardı ki görmeye değirdi.

Adeta ihmalle geçen yıllardan intikam alıyordu annem.

Aradan altı ay geçti ve ağabeyim tamamen iyileşti. Annemin, şefkati ikimize de iyi geldi.

ANTİKA SİLAH

Zengin iş adamı antika silahını kaybetmişti. Daha doğrusu düşürmüştü ve nerede düşürdüğü konusunda bir fikri yoktu. Bir haftalığına tatile geldiği bu deniz kasabası ona âdeta zehir olmuştu. Çünkü bu silah aynı zamanda ona babasının hediyesiydi. Dolayısıyla hem maddi hem manevi değeri vardı. Adam, belki birileri bulur da geri getirir ümidiyle silahını bulana hatırı sayılır bir miktar mükâfat vereceğini duyurdu.

Bu mükâfattan ve antika silahtan haberi olmayan iki kafadar genç, denizi tepeden gören harabe-ye doğru yürüyorlardı. Haftada iki üç kez buraya gelirler yanlarında getirdikleri karpuz, domates ve peyniri taze ekmekle afiyetle yerlerdi. Sonra da bu tepeden denize taş uçurma yarışı yaparlardı. O güne kadar denize taş düşürmeye muvaffak olamamışlardı.

İki dost Ően Őakrak ellerinde poŐetle ilerlerken uzun boylu olan yerdeki siyah silahı gördü. Onu oyuncak bir silah zannederek bir tekme salladı. Hem silah çok uzağa gitmedi hem de uzun boylu genç, ayak parmaklarının kırıldığını zannetti. Oyuncak bir silah bu kadar ağır olamazdı. PoŐetini yere bırakıp silahı eline aldıktan sonra arkadaŐına,

– KardeŐ, bu sahici bir silaha benziyor, dedi.

– Allah, Allah! Bu تنها yerde gerçek bir silahın ne işi olabilir ki?

– Ne bileyim canım. Belki birileri atıŐ talimi yapmıŐtır.

– Evet, olabilir. Hem başka ne olacak ki? Gel onu yanımıza alalım. Karnımızı doyurduktan sonra onunla neler yapabileceğimizi düşünürüz.

Uzun boylu genç, silahı karpuz poŐetine koydu ve biraz sonra tepedeki harabeye vardılar. Karınlarını doyurduktan sonra silahı kurcalarken iinin dolu olduğunu fark ettiler. Bu durum onları çok keyiflendirdi. Hemen hedefe bir ŐiŐe koyup sırayla ateŐ etmek istediler. Fakat gündüz gündüz yapacakları bu talimin sesini jandarmalar hemen duyardı. Bu da on dakika sonra askerlerin oraya

gelmesi demekti. Tabi bu da uzun uzun sorgulanma ve belki de hapis demekti... İki kafadar, silahı kenara koyup hedefteki şişeyi attıkları taşla kırdılar.

Bu arada onların konuşmalarını duyan biri vardı. Harabenin arkasında akşamdan kalma bu adam uyanmış ve gençlerin elinde bir silah olduğunu görmüştü. İlk önce aklına bir kurnazlık geldi ve silahın kendisine ait olduğunu söylemeye karar verdi. Fakat sonra benim gibi züğürt birinin öyle bir silahı olamayacağını anlamaları uzun sürmez, diye düşündü.

Biraz daha ayılıp iyice kendine gelen adam harabenin kenarına kadar sürünerek gençleri casus gibi izlemeye başladı. Böyle bir silah bu çocukların elinde ne arıyordu ki? Olsa olsa silahı bulmuş olabilirlerdi. Evet, evet bu silah bulana çok büyük para vaat edilen silah olmalıydı.

Hedefteki şişeyi vuran gençler kollarını da uçururcasına denize taş düşürmeye çalıştılar. Her zamanki gibi attıkları taşlar sahildeki kayalıklara ancak ulaşıyordu.

– Rüzgâr bize doğru esmese şu attığımı kesin düşecekti denize, dedi kısa boylu olan.

Diğeri,

– Aslanım zaten bize doğru esmiyor, şu kenardaki ağacın dallarına baksana, dedi uçurumun kenarındaki yabanî erik ağacını göstererek.

Diğerinin yanakları kızarır gibi oldu. Denize attığı taşı ilk düşüren diğerine göre daha becerikli sayılacağından bu konuda aralarında gizli bir rekabet vardı. Taş fırlattıkları bu uçuruma kim gelse attığı taşın denize düşeceğini zannederdi. Ama bir, iki, beş, on denemeden sonra sanki atılan taşı kara-ya çeken bir kuvvetin olduğu zannedilirdi.

Kolları iyice yorulan gençler kendi aralarında, silahı ne yapacaklarını konuşmaya başladılar. O sırada akşamcı adam konuşmaları daha iyi duyabilmek için onlara hissettirmeden yıkık eski zaman duvarlarına biraz daha yaklaştı. Usta bir casus gibi kulaklarını dört açmıştı.

Uzun boylu genç, diğerine,

– Bu silah bir hafta sende, bir hafta bende kalsın. İkimizin ortak silahı olsun. Bir sahibi olduğunu öğrenirsek de götürür kendisine veririz, dedi.

– Tamam, öyle yapalım da bunu nerede, nasıl saklarız?

– Orası kolay. Bu hafta bende kalsın. Bizim odunlukta saklarız onu. Şimdi yaz olduğundan oraya kimse girip çıkmaz. Sıra sana gelene kadar nereye koyacağını düşünürüz.

Poşetlerine bu kez çöplerini doldurup harabeden kasabaya doğru inmeye başladılar. Silah, uzun boylu olanın beline sokulu, gömleği de pantolonun dışına sarkıtılmış bulunuyordu. Heyecanı yürüyüşünden belli oluyordu. Ev ahalisine hissettirmeden odunluğa süzülüp emaneti emin bir yere yerleştirmeliydi.

Silahın saklanacağı yeri öğrenmek casusun çok hoşuna gitmişti. Kirli sakallarla örtülü suratı uzun zamandır bu kadar mutlu görünmemişti. Çalılıklarla örtülü bir mağara girişine benzeyen adam ağzından hırıltılı soluklar alarak gençleri takibe koyuldu. Ne de olsa gençleri takip etmek zor işti. Hele içki ve sigarayla ölümcül duruma getirilmiş ciğerlerle bu sıkı yürüyüş epey sıkıntılı olacaktı.

Aslında tövbe edip bu meretlerin hepsinden kurtulmak istiyordu ama arkadaşlarının hepsi de kendisi gibiydi. Ayda yılda bir cumaya gidecek olsa “Ooo, hoca efendi hoş geldin. Sen şimdi bizim soframıza da oturmazsın.” gibi laflar edip onunla dalga

geçiyorlardı. Ama şimdi bütün bunları düşünmenin zamanı değildi.

"Silah, silah..." dedi içinden. "Ödül kaçıyor, yetiş oğlum şu gençlere." Acele edip bu gençler ödülü duymadan silahı ele geçirmeliydi. Onlara hissettirmeden uzaktan uzağa onları takip etti. Uzun boylu gencin evini öğrendi. Fakat nefes almakta zorlanıyordu. "Buradan gerisi beklemeye kaldı." deyip akşamı zor etti.

Gece vakit ilerleyince kümese sinsice sızan bir tilki gibi odunluğa girdi. Elindeki fenerin cılız ışığında biraz aramadan sonra silahı buldu. Sarı dişleri ay ışığında parlayarak oradan uzaklaştı. Birkaç sokak köpeği havladı, aldırış etmedi. Her zamanki gibi kafası yerinde olsa onlarla iyi bir kavgaya tutuşurdu. Şimdi varlığından ahaliyi haberdar edecekler diye içinden onlara lanet okudu. Bu kavgalar o köpeklerin de gece eğlencesiydi belki. Bu sakın kasabayı hareketlendirecek pek fazla olay olmazdı zaten.

Denizin üzerindeki yakamozlar geceye ayrı bir huzur katarken adam barakasına geldi.

Kendi akşamcı arkadaşlarından biri onun yatağında yatıyordu. Belli ki onu çok beklemiş ve

gelmeyeceğini anlayınca yiyip içip onun yatağında sızmıştı. Bu duruma da oldukça sevindi, işler bugün yolunda gidiyordu. O gece sabahı zor etti.

Aynı gece kısa boylu gencin evinde antika silaha verilecek mükâfat konuşulmuştu. Babası mevzuyu kahvede duymuştu ve gelen komşuya ballandıra ballandıra o mükâfatla neler yapılabileceğini anlatıyordu. Sözü geçen silah onların bulduğu silahtan başkası olamazdı. O gece sabahı zor edenlerden biri de bu genç oldu. Sabah uyandığında kalbi hâlâ hızla atıyordu. Annesinin yanına gidip,

– Ben Erollara gidebilir miyim, dedi.

Annesi bahçenin diğer köşesinde tavukları yemleyen babasını işaret etti başıyla.

– Babanın seninle işi varmış. Kalkınca gelsin dediydi. Bir git bakalım yanına, o izin verirse gidersin, dedi.

Bu sözlere canı sıkılmıştı. “Nereden çıktı babamın şu işi? İnşallah uzun sürmez.” diye düşündü.

– Buyur baba, bana bir şey diyecekmişsin.

– Evet yavrum, bugün elma toplayalım, diyecektim. Yoksa dalında çürüyüp gidecek. Ben

toplarım, sen de kasaya dizersin. Bu işi çok güzel yapıyorsun.

Babası oğlunun yüzüne bakarak sözlerine devam etti.

– Bir de şey diyecektim. Erol’la kasabanın altını üstüne getiriyorsunuz. Akşam bahsettiğim silahı bulursanız getirin de verilecek ödülle Erol’un babasıyla birer küçük tarla alalım.

Genç, nefesinin duracağını zannetti ama babasına, “Evet biz onu bulduk, silah Erolların odunluğunda.” diyemedi. Bulur bulmaz haber vermedikleri için iyi bir azar işitebilirlerdi. Bir silahla iki gencin ne işi olabilirdi.

Bahçelerinde zaten birkaç tane elma ağacı vardı. Öğleye kadar bütün elmaları toplamışlar ve kasaya dizmişlerdi. İş erken bittiği için Allah’a şükretti. Yoksa her zaman ağaçlarının fazla olmasını isterdi.

Öğle yemeğini yedikten sonra annesinden Erollara gitmek için tekrar izin istedi. Annesi de bahçede bazı işler tarif etti ve bitirdikten sonra gidebileceğini söyledi. O gün annesiyle babası sözleşmişlerdi sanki... Sabahtan beri durmadan iş tarif ediyorlardı.

Bir an evvel Erol'un yanına gidip büyük haberi patlatmak istiyordu. Öğleden sonra annesinin verdiği işleri de bitirdi. Evlerinin arası çok uzak değildi, koşarak oraya gidiyordu. Yolda rastladığı traktöre atladı. Fakat koşarak ondan hızlı gideceğini düşünüp tekrar aşağı indi.

Nihayet arkadaşının evine geldi. Odunluk tarafına neşeyle baktı.

Erol, evde yoktu, balık tutmaya gitmişti. Hemen onun yanına gitti. Kovalarında epey balık vardı.

Erol'a,

– Erolcuğum sana çok mühim bir haberim var, dedi.

– Hayırdır inşallah! Bu kadar mühim bir şey vardı da bu saate kadar niçin bekledin?

– Sorma, annemle babam bir sürü iş yaptırdı. Neyse şimdi vereceğim bomba haberi dinle... Şu dün bulduğumuz silah var ya?

– Ee?

– Bizim kasabada tatil yapan zengin bir adam düşürmüş. Üstelik bulup getirene on bin lira verecekmiş. Oğlum düşünsene zengin olduk valla.

– Ne duruyoruz? Haydi, öyleyse, diyerek oltayı bırakıp, kovayı kaptıkları gibi eve geldiler.

Anlaşılan Erol'un hadiseden haberi yoktu. Yolda, silahı ailelerine verip ödülünden kendilerine birer bisiklet almalarını istemeye karar verdiler. Nihayet eve geldiler ve odunluğa girdiler.

Bütün aramalarına rağmen silahı bulamadılar. Sanki yer yarılmış da içine girmiş gibiydi. İki arkadaş da şaşkıncı. Murat olanlara bir anlam verememişti.

Arkadaşının bir iş çevirdiğinden şüphelendi.

– Bu ödülü tek başına almayı aklından geçirmedi değil mi?

– Sen neler söylüyorsun? Biliyorsun o silah ben de ödünç duruyordu. Haftaya da sende duracaktı.

– İyi de nereye gitti bu? Yoksa anneler bulmuş olmasın?

– Onlar bulsa bana muhakkak hesap sorarlardı.

O gün silah bulunamadı. Hatta silaha ne olduğuna dair akıllarına bir fikir bile gelmedi. Hem zaten zengin adam da o gün kasabadan ayrılmıştı.

İlerleyen günlerde kasabada en çok konuşulan şey aylak gezen gececi Tuncay'ın kendine nasıl son model bir motosiklet aldığıydı. Bir süre sonra da yaya olarak yetişemediği gece eğlence mekanlarına bu motorla gitmeye başladı.

Böyle gecelerden birinde silahın bulunduğu harabede eğleniyorlardı. Söz dönüp dolaşıp dine diyanete geldi. Tuncay, haddi aşır dinle imanla alay etmeye başladı. Yer ateşinin etrafındaki abus çehreler bu alaylarla neşelendi, kahkahalar arttı. Geceye son verirken Tuncay dışındakiler birbirine dayanarak evlerinin yoluna koyuldular.

Tuncay ise motoruna atlayıp bir solukta barakasına varacak ve öğleye kadar yatıp uyuyacaktı. Ancak ay, akşama başladıkları yerde değildi. Tuncay motorunun farına değil, aya göre yönünü belirledi. Zaten her şey üç beş tane görünüyordu. Gökteki ay bile... Tuncay gaza bastı, bastı; motor kükredikçe o da coştı. Motoruyla uçurumdan uçarken çok hızlandığını ve tekerlerin yerden kesildiğini düşünüyordu. Oysa Erol'la Murat'ın taşlarını ulaştıramadığı denize ulaşmak üzereydi.

BİTMEYEN TAMİR

Zengin bir adam lüks arabasına oto gaz taktırmıştı. Fakat benzinden tasarruf edeyim derken arabası ikide bir arıza yapıyordu. O gün de adam alelacele oto sanayine girdi. Gözüne ilişen ilk motor ustasının önünde aniden durdu. Aceleyle kornaya basıp içeriye, kendisinin geldiğini haber verdi.

Yaşı elliye yaklaşan, yarısı dökülmüş kır saçlı, yağlı tulumun içinde Nuri Usta dışarı çıktı.

– Buyur beyim, dedi.

– Şu bizim araba yine bozuldu. İki ay önce gaz taktırmıştım. Gazdan sonra bir türlü düzen tutmadı. Şuna bir baksanız.

– Olur beyim. Zannederim çok mühim bir şey yoktur. Montaj sırasında gözden kaçan şeyler olmuş olabilir.

– İnşallah dediğin gibidir. Yoksa bu adi arabayı değiştirmek için bu durum bahanesi olur.

– Siz bilirsiniz de beyim arabanız çok güzel ve yeni. Böyle bir bahaneyle değiştirmeniz çok mantıklı değil gibi. Biz arabaya bakalım, karar yine de sizin.

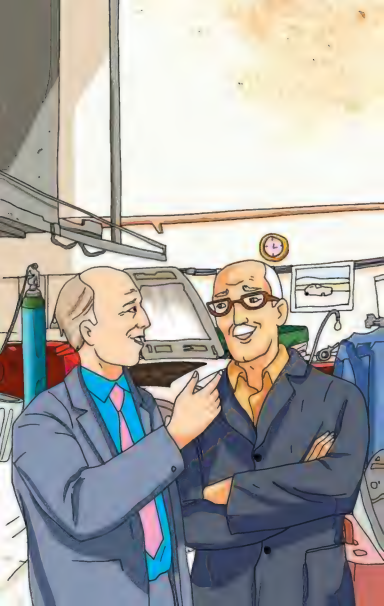
– Peki, hemen bakabilir misiniz, acelem var da.

– Sırada iki araba var. Onların işi uzun değil. Tahminim doğru çıkarsa iki saat sonra arabanızı veririz.

– Oldu usta. Ben de şu arka tarafta bir dostuma uğrayayım. İki saat sonra gelirim, diyerek zengin adam ayrıldı.

Nuri Usta yılların tecrübesine sahipti. Adam bilmeden sanayinin en mahir ustasının dükkânına gelmişti.

Usta, diğer iki arabanın tamirini bitirdikten sonra zengin adamın arabasına bakmaya başladı. Daha arabayı ilk gördüğünde düşündüğü şey doğru

çıkmişti. Çünkü Nuri Usta bir arabaya bakmadan önce dâhiliye doktoru gibi motorun sesini iyice dinlerdi. Çoğu zaman da tahmini doğru çıkardı. Montaj hatası vardı arabanın gaz sisteminde. Usta hatayı yarım saat içinde düzeltmişti.

Adam dediği saatte gelmişti.

– Kolay gelsin usta, bitti mi bizim arabanın işi?

– Bitti beyim bitti. Arıza büyük değilmiş. Gaz takılırken montaj hatası yapılmış. Düzelttik, şimdi bir sıkıntı kalmadı. Buyurun anahtarınızı.

– Teşekkür ederim, borcumuz ne kadar?

– Bir şey istemez beyim. Küçük bir hatayı düzelttim. Bu kadicık iş için para almasak da olur.

– Olur mu usta. Söyle bir şey de ödeyeyim. Yoksa içim rahat etmez.

Nuri Usta ücret almamak için ne kadar ısrar ettiyse zengin adam da para ödemek için o kadar ısrar etti. Sonunda Nuri Usta ona;

– O zaman üniversitede okuyan öğrenciler için burs koyduğum bir kutum var. Oraya ne atarsan at beyim, dedi.

Zengin adam burs kutusuna yirmi lira attı. Fakat akıllı Nuri Usta'da kaldı. Arabasına daha önce

bakanlar iki yüz lira, iki yüz elli lira almışlardı. Üstelik arabanın problemi de hallolmamıştı.

Aradan üç hafta geçmişti. Zengin adam sanayi-deki bir dostunu ziyarete geldi. Muhabbet esnasında ona Nuri Usta'yı sordu. Arkadaşı da ona çok ehil bir ustaya gitmiş olduğunu söyledi ve onun başka konularda da ustalığının bulunduğunu anlattı. Yaptığı fedakârlıklardan, öğrenciler için burs topladığından söz etti. Hatta hac için biriktirdiği parasını bile bu talebelere verdiğini söyledi. Kendisinin de Nuri Usta aracılığıyla iki burs verdiğini söyledi.

Adam, oradan ayrılıp Nuri Usta'nın yanına geldi. Onu görünce usta dışarı çıktı. Biraz muhabbetten sonra adam, arabasından memnun olduğunu söyledi. Demli çaylar içilirken sohbetin sonuna doğru Nuri Usta'ya bir soru sordu.

– Usta çok paran olsa ne yaparsın?

Nuri Usta bu soruyu bekliyormuş gibi şimşek hızıyla cevabını verdi.

– İlk iş Allah'ın evini, Beytullah'ı edeple ziyaret ederim. Sonra da burs verir; okul, yurt yaptırım. Anladığım kadarıyla senin çok paran var. Sen bu kadar parayla neler yapıyorsun?

– Şeyy, ihtiyaçlarımı karşılıyorum. Paramı işletiyorum. şirketi b y tmeye çalışıyorum. Hayalim dünya çapında bir şirkete sahip olmak... Fakat K be'ye gidip hacı olmayı düşünmediğim için kendimi ayıpladım doğrusu.

– H lbuki amelelik yapıp para biriktirerek oraya gidenler var. K be herkesi kendine çağırır, ancak bu çağrıya kulak verenler oraya gidebilir, deyince zengin adam biraz daldı gitti.

 ayının son yudumunu bitirince müsaade isteyip kalktı. Nuri Usta'ya adamın kanı kaynamıştı. Onun yanından kalkmak istemedi. Düşünceli bir şekilde oradan ayrıldı.

Bu görüşmeden bir ay sonra Nuri Usta'yı yine ziyaret etti. Arabasıyla ilgili ufak bir sıkıntı vardı. Ustanın para almayacağını bildiğinden onun burs kutusuna tamir karşılığı tam yüz lira attı. Bu ziyaretler her hafta devam etti ve her ziyaretten sonra kutuya yüz lira atmaya devam etti.

Bir zaman sonra bu adam Nuri Usta'yla ahabap olmuştu.

Altı ay sonra yine Nuri Usta'nın yanındayken usta telefonla iki genci oraya çağırdı. Gençler gelince

onlara da demli çay soylendi. İkiisi de mahcup bir şekilde oturuyorlardı. Usta, bilmesine rağmen gençlerin nerede okuduklarını ve kaçıncı sınıfta olduklarını sordu. Onlar da bu sorulara edeple cevap verdiler. Biraz daha oturduktan sonra usta birer zarf verip onları uğurladı. Dışarıda, dükkânın gölgesinde oturan adamın yanına geldi.

Ona,

– Bunlar kim biliyor musun, diye sordu.

– Hayır, ikisini de ilk defa görüyorum. Ama çok temiz gençlere benziyorlar. Bu devirde böyle gençler az bulunur.

– Doğru söylüyorsun. Hem çok temiz hem de çok azimli ve başarılılar. Bu ocuklar duyduğun gibi daha fakülte birinci sınıftalar. Yani daha dört sene bize emanetler. Bu ikisine senin kutuya attığın paraları burs olarak veriyorum haberin olsun.

– yle mi! Çok sevindim vallahi. Beni de böyle güzel bir hayra ortak ettin. Allah senden razı olsun.

– Senden de razı olsun. Ama sakın unutma, bu çocuklar dört yıl buradalar. Yani senin arabaya her ay düzenli bakım yapmamız lazım.

– İlahi ustacığım. Allah ne muradın varsa versin. İstersen her hafta bakıma getireyim arabayı, diyerek samimi birer kahkaha attılar.

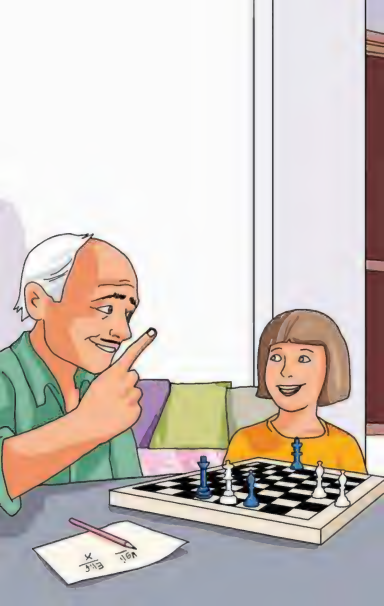
VELİ EFENDİ

Okulumuzun hademesi Veli Amca aynı zamanda bizim komşumuzdu. Öğretmenlerimiz ona Veli Efendi derlerdi. Tonton yapılı ve genellikle neşeli biriydi. Morali bozuk olan öğretmenlerimizin bile çoğu zaman moral kaynağı olurdu. Elektrik, su tesisatı, masa, sandalye tamir edilmesi gereken ne varsa hepsine eli yakışırdı. Günde üç defa okulumuzu siler süpürürdü. Hafta sonları da gelip bitiremediği tamir işlerini yaptığını duyardık. Öğretmenlerimizin evlerinde bir tamir işi olsa onların da yardımına koşardı. Üstelik bu tamirlerden bir kuruş para da almazmış. Çok fedakâr biri derlerdi onun için. Hiç boş durduğunu görmezdik, hiç.

Çocuklarla da arası çok iyiydi. En karamsar arkadaşlarımızı bile muhakkak neşelendirirdi. Çocuk seslerinin kuş cıvıltısından farkı yok derdi. Somurtan bir çocuk ötmeyen bir kuştı ona göre. O sevecen tavırlardan cesaret alıyor olmalıydık ki bazen yaramazlıklarımızı ona şikâyet ederdik. “Öğretmenlerinize gidin canlarım.” derdi böyle durumlarda. Sonra işine döner kedi gibi mırıldanarak elindeki işini yapardı.

Veli Amca’nın doğuştan hasta bir kızı vardı. Benimle aynı sınıfa gidiyordu. Ama kendini çok fazla yormaması gerektiğinden bizim okula değil de eve daha yakın bir okula gidiyordu. Gittiği okulun sınıfları çok kalabalıktı. Okulun başarısı da iyi değildi ve öğretmen eksigi çoktu.

Hafta sonları bazen Elif de oyunlarımıza katılmak için yanımıza gelirdi. Ama onun bünyesi zayıf olduğundan bizim gibi saklambaç, körebe, yakalamacılık oynamazdı. Dama, satranç, dört taş, beş taş gibi oturarak oynanan oyunları tercih ederdi. Bu oyunlarda da hiçbirimiz onu yenemezdik. Akıl isteyen bu oyunları hepimizden iyi bildiği için arkadaşlar arasında ona “Bilgin Elif” derdik.

Elif, zaman zaman ağırlaşan bu hastalığı sebebiyle üçüncü sınıfa giderken yatağa düşmüştü. Doktorlar, onun ameliyat olması için sekiz yaşını doldurması lazım demişler. Şimdi ise hastaneye ilk yatış için iki bin lira bulmaları gerekiyordu. Veli Amca'nın öyle eli bol akrabası falan da yoktu. Yıllardır çalışıp biriktirdiği birkaç kuruşu olsa bile bu işe yetmeyeceği kesindi. Kesin olan bir şey daha vardı. Eğer ameliyat olmazsa Elif'in hayatta kalması mümkün gözüküyordu.

Elif'in ağrılarının arttığı günlerde Veli Amca'nın da yüzü gülmez olmuştu. O tonton amcanın yüzünün kemikleri belli oluyordu. Kızıyla beraber aynı ağrıları, belki daha fazlasını çekiyor gibiydi. Neşesi kaçan Veli Amca'daki değişiklikleri bizim okulda sadece ben biliyordum. Okuldakiler de bu haberleri benden alıyordu. Öğretmenlerimiz ona hal hatır sorduğunda: "İyiyim, şükür Allah'a. Sağ olun, Allah razı olsun hocam." deyip geçiştirme cevaplar veriyordu. İç dünyasında dayanılmaz sancılar, fırtınalar yaşıyordu ama dışarıya bir şey aksetmiyordu. Zaten onun bir şeyden şikâyet ettiğini hiç görmemiştik.

Öğretmenimize Elif'in ameliyatı için ihtiyaç duyulan parayı söylemiştim. Bu haberi öğretmenlerimiz duyunca okulda bir hareketlilik başladı. Önce hocalarımız aralarında para topladılar. Talebelerden de bir haftalık harçlıklarını bu bağışa ekleyenler oldu. Bazı arkadaşlar yedikleri öğünleri azaltıp parasını buraya ekledi. Veli Amca ise bütün bu olup bitenlerden habersizdi. Gelişmeler beni o kadar mutlu ediyordu ki anlatamam. Veli Amca'nın günlerdir karanlık olan yüzüne belki gün doğacaktı. Evdekiler de bu iş benim sayemde başladığı için bana büyük adam gibi davranıyorlardı.

Sonunda ihtiyaç duyulan paranın tamamı toplanmıştı. Müdür bey parayı bir zarfa koyup ona vermiş. Veli Amca'yı elinde zarfla ağlayarak okulun bahçe kapısından çıkarken görmüştük. Daha sonra öğretmenler konuşurken duydum. Müdür bey bağış zarfını ona zorla kabul ettirmiş.

Kısa bir zaman sonra Elif nihayet hastaneye yatırılmış ve ameliyat olmuştu. Fakat tedavinin devam etmesi için dört beş ay daha hastanede kalınması gerekiyordu. Bir de yurt dışından getirtilen

ilaçların ücreti güç yetecek gibi değildi. Anlaşılan asıl dert bundan sonra başlıyordu.

Bu arada baharın en güzel günleri yaşanıyor. Caddelerinin her iki tarafı ağaçlarla süslü ilçemizin kokusu bile değişmişti. Sabahları ciğermize mis gibi hava doluyordu. Oyunlardan sonra derse girerken yanaklarımız kızarmış oluyordu. Tıpkı evlerin bahçelerindeki kirazlar gibi... Veli Amca'nın gözleri de kırmızıydı, ağlamaktan olmalıydı.

Koca kâinatın sahibi Yüce Allah onlara yine bir çare göndermişti. Öyle ya Allah bir kapıyı kaparsa bin kapıyı açar demişler. Okulumuzdaki bağış kampanyasını ve talebe, öğretmen herkesin birlik olduğunu ilçemizin kaymakamı da duymuş. Bu misal davranış onu çok duygulandırmış. Veli Amca'nın kızının durumunu o da takip etmiş. Konuyla ilgili bizim yaptıklarımızı ve kızın şimdiki sağlık durumunu anlatan bir mektubu Sağlık Bakanlığı'na göndermiş. Bunları öğrenip durumu tetkik eden bakanımız bu hadiseyi çok takdir etmiş. Bunun üzerine Elif'in tedavi masraflarını üzerine almış.

Şimdi mi? Şimdi Elif bizim sınıfta. Sağlığına kavuştuktan sonra yazları geri kaldığı derslerine çalıştı. Ağaçtan erik, kiraz yedi. Bizimle körebe bile oynadı.

Bu sene beşinci sınıfı bitireceğiz. Galiba sınıfımızın birincisi o olacak. Veli Amca ise geçen sene emekli oldu. Okulumuzun öğretmenleri ve çocukları yerine camiye gelen akranlarını neşelendiriyor.

BU KİTAPLA İLGİLİ NOTLARIM

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 8

[illegible]

